

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD

THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 137.

ОРГАН ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ.

REGULAR NUMBER 137.

PIK V.

Ч 20. СЕРЕДА

14 МАЯ, 1913.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY,

MAY 14.

1913 No. 20.

VOL. V.

Новинки.

Вибори в Австралії.

За 3 тижні, т. є 31 мая відбудуться вибори до австралійського парламенту. Сі вибори мають бути боротьбою, якої не бачила ще Австралія. Партія буржуазії т. є ліберальна і консервативна, злучилися в одну і за всяку ціну хотять відібрати дотеперішню керму державою від робітничої партії.

Рівночасно з виборчою якцією відбудеся референдум над удержавненем монополів в Австралії. Се референдум власне стає попередником в горлі цілій буржуазії. Але соціалістична партія розвинула широку агітацію переконуючи робітничі маси, що у державнені тростів і взагалі цілої суспільної господарки є властивою цілюю соціалізму, є конечним для добра цілої суспільства.

Ось що пише в сій квестії братній ваш орган австралійський „Brisbane Worker“:

„Приватна власність средств продукції є не до удержання: є се вершок цилізму і визиску, щоб нарід котрий одиноко має право до овочів своєї праці, мав платити за них так дорого, а інколи не міг навіть купити їх з огляду на високу ціну товарів.

Тому виступилисьмо до борби, аби сій кривді і визискови поставити раз кінець. Цілюю нашою є перевести всі варштати, фабрики і т. п. на власність держави, зробити народною власністю цілого загалу.”

Результату сего референдум очікує не тільки робітнича класа Австралії, але

цілий соціалістичний пролетаріат світа.

Поліція мордує страйкарів.

В Сиракюз, Н. Й. страйкують будівельні робітники жадаючи підвищення платні і признання юнії. Контрактори не хотять узвлягати на домагаєні страйкарів, бо знайшли собі скебів.

Між страйкарями пришло з сеї причини до забурення. Тоді поліція дістала розказ стріляти. Двох робітників вбило трупом, шістьох смертельно ранено. Губернатор замість вмінятися в сю справу і залагодити її як слід, вислав на підмогу поліції кілька компаній війська, щоб дальше мордувало страйкуючих робітників. В місті панує загальне розетрозня і обурення.

Коли бажаєш кусочка хліба, то пани нагодують тебе кулями.

Страйк в Торонто, Онт.

Отсим перестерігаю всіх робітників теслів, щоб не їхали до Торонта, бо тут страйк. Всі теслі, столярі, полішери і другі робітники зайняті по деревляних робітках, вийшли на страйк, домагаючись 9 годинного дня праці (тепер робили по 10 і більше), і по 35 с. на годину платні. Капіталісти на се не хотять згодитися. Страйк триває вже тиждень і є надія, що коли робітники подержуть ся разом дальше так як до нині, то певно віднесуть побіду і то в короткім часі. Тому робітники держять ся далеко від Торонта під сю хвилю, щоб не пошкодити своїм братам в боротьбі о більший кусок хліба. Іх справа, є вашою справою.

Страйкар.

Ще про „гарного контролора“

Недавно писач я, що Іван Зазуляк, контролор нового „Р. Н. С.“ обікрав робітничі організації в Монреалі і обіцявав написати декілько бильне. Тепер я довідався, що Зазуляк написав лист до своїх камратів, щоб ті послали сиростована до часописі. Давіть ся, що то за герой з сего „контролора“!!!

Тов-о „Самопоміч“ зробило в сій справі мітінг і написало ширше письмо до „Народної Воли“, що Іван Зазуляк продав лоти, а коли мав вже їхати „контролювати“ новий Союз, позбавив від своїх костюмерів рати і не дав їм на се ніякого поквітованія. (Пр. від Г. Межа взяв \$50, від контрактора \$150). Дальше, сколотітовані гроші в сумі \$300 для компанії тоже лишчили ся при нім. Отже після висказів Г. Межа, пан Зазуляк помочив так добре руки в смолу, бо прилипло до них від 800 до 900 доларів.

В сій самій справі мав заставити і наш видав Ф. У. С. Д. Всі товариші висказували те саме, що ось я тут пишу. Зазуляк знищив 60 книжок „Самопоміч“ а 4 відділу Ф. У. С. Д. Лавки вартости \$50, „бос“ заарештував тоже.

Ну і сей Зазуляк плаче ще, аби сиростувати його брудні „сделки“! В листах своїх Зазуляк сарача грозить т. Стечишиному, що ніби се він витягнув на світло дня його швидель. Та помиляється неборак в адресі, бо злодійство се відкрив хтось иньший.

Нам цікаве, чому то „Нар. Воля“ не хоче помістити допись Тов-а „Самопоміч“ про сего контролора? А здало би ся скон-

тролювати сего „контролора“, бо незабаром він „сконтролює“ так само і „Союз.“

Робітник.

Експлозія динаміту.

На днях в місті Тимене коло Савт Поркюпайн, Онт., мала місце велика експлозія динаміту. Кругом місця, де наступила експлозія, на 150 фітів не осталося ні одної деревинки. В самим місті не осталося ні одної цної пниби. В Савт Поркюпайн повипадало тоже багато шиб в вікнах. Шкоду в місті Тимене обчислюють на 100,000 доларів. Причина експлозії не висліджена.

В. Крисевич.

Місто в морю.

На схід від острова Ламнос, на дні моря, відкрив грецький парохід старинне місто, яке лежить 25 метрів під водою. Місто се розлягаєсь на три милі. Тепер заряджено над ним наукові досліди.

Слідство проти „педагога“.

В Пітсбургу провадять ся тепер досить цікаве слідство проти суперінтендента шкіл С. Пітера. Богато дівчат оскаржують сего „педагога“ о неморальні чини... Можливо, що сї скарки дівчат були ніколи неувзглядені, колиби не страйк шкільних дітей. Коли молодіж шкільна вийшла на страйк жадаючи усунення неморального педагога, висі влади були примушені вглянути в се діло близше. Чим скінчять се слідство, аще не знати, бо комітет спеціально вибраний до сїї справи, тільки розпочав тепер звою працю.

300,000 божевільних.

Ціля обчислень петербурької кураторії над умово хорим, російська держава числить в теперішнім часі 300,000 божевільних. З сего величезного числа тільки мала частина остає під безпосередною опікою лікарів.

Син Вакуїна бандитом.

В сих днях перед кримінальним судом в Медіолянї пічне ся сензаційний процес проти кн. Кароля Вакуїна, сина звісного російського анархіста. Молодий Вакуїн, який від кількох літ оперував в Італії, поповнив цілий ряд вирафінованих ошуканств на шкodu багатих пань з найвищою аристократії; між ними впали його жертвами кн. Санта Флора і сестриниця кардинала Рамполі, марграфиня Станція, якої позбавив майже цілого майна, позивскавши перед тим безмежно

лі довіра. Вкінці однак марграфиня спостерегла, що вона впала жертвою ошуканця, але тому що бояла ся скандалу, не зробила з сего відкриття карного донесеня, але що бильше, дала йому навіть відчипного 30 тисяч фр., щоби лише йому позбути ся. Бакуїн в раз програв сї гроші в Монте Карло. -- Вакуїн засуджений на п'ятилітню в'язницю в Турині утік з Італії, полишаючи свою жінку, якої він в сумі 800,000 франків прогайнував -- і вярнув незабаром в Париж, де допустив ся знова цілого ряду ошуканств під назвиском інженера Васильова. Вкінці оженив ся там з одною багатою вдовою. Тепер увязнений в Медіолянї стане перед судом, щоби відповісти за свої безчисленні проступки і ошуканства. Ся справа, супроти того, що в ній є змішані цілі дещатки осіб з найвищою аристократії, є предметом загального зацікавленя.

З чого живуть єпископи.

Пять польських єпископів стадуло муром в обороні шляхоцької святині: куріяльного сойму! Плачені грішми податковими, надлені величезними гунтами і лісами, наслідники Христові замість роздарувати всі свої маєтки бідним, як наказав Христос -- роблять інтереси на... горівці! Хто має уха нехай слухає! Біскупи наказують ніби своїм підвладникам священникам здержувати людей від пияцтва а самі тягнуть звески із горічаних податків! Хто це такого не чував, нехай добре уважає! Наслідники Христові у своїх добрах на рівні з обшарниками гонять оковиту; а з горічаного податку побирають с то вісімдесять тисяч корон запомоги (боніфікації)! Таку запомогу побірає кожда панська горальня, і нас се вже перестало обурювати так ми до сего привикли -- але не всі в краю о тім знають, що і єпископи не гордять таким делікатним інтересом! В самій Галичині добра церковні виносять 129 тисяч гектарів, се значить близько триста п'ятдесят тисяч моргів а в тім майже половина самих єпископських дібр! Самого податку ґрунтового платить римо-католицький архієпископ 23 тисячі корон! Мало того. Каже по словиця: як мааш масло на голові, не лїзь на сонце! Але польські біскупи забули добру пораду. В хвилі, ко-

ли вся робоча Галичина підіймила ся дружно, щоб розвалити вонючу рудеру, обшарницький сойм -- польські біскупи -- і горальняки голосять що вони разом з жляхтою-горальняками не допустять хамства до панованя! Замість ударити ся в груди, приодіти на себе воласїнницю і відмовлювати свої тяжкі гріхи, кидають своїм овечкам порохом між очи щоби ска правили і ніколи правди не дозріли!

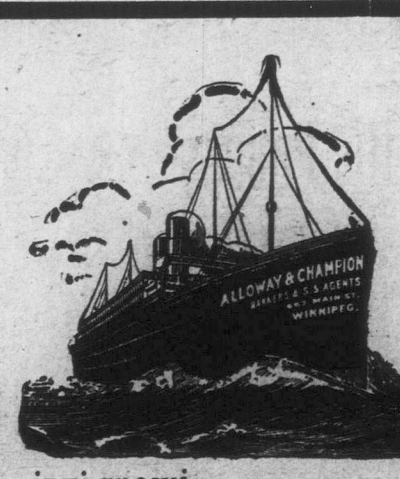
Василько проти укр. населеня.

У Вишніци урядував до недавна староста-Українець др. Эх. Не було з него великої користи для Гудулів, та все таки мусїв він дещо зробити доброго для народу, бо гірські лихварі-Жиди були проти него. Василько не мав способу позбути ся його з Вишніци, аж пришив спір між Стоцьким і Васильком. В сїм спорі став староста Эх по стороні Стоцького і відслав Васильківську „Bukowinaer Post“ напад, коли вона почала нападати на Стоцького. Сейчас постарав ся Василько о то, що Эх пішов на відпустку. Лихварський депутатації зложеної із Нахмана Шерфа, Юліуса Гіршгорна, Сальомона Козовера і Альта Дрімєра заявив Василько на їх жадаєні, що до Вишніци не прийде староста Русин. І так стало ся. Вже заіменовані новий староста для Вишніци вихрещений Жид Бонерт. Діляла свого і „Православна Буковина“, що на приказ Василька урядила на Войка Эх а; тепер мають Гуцули архиправославного Вонерта. Задоволені лихварі-Жиди, задоволений Василько і „Православна Буковина.“

Присилайте передплату на „Кадилло“. Коштує на рік 1 долар.

Відділи Ф. У. С. Д. повинні зголошуватись по членські книжочки, партійні стемплі, конституції і всі иньші партійні інформації на адресу секретара:

A. Dmytryshyn
Box 1051
Montreal, Que
Знова в справі організації нашої Федерації, на адресу організатора:
John Hnuda
Box 1051
Montreal, Que

Краєни.

Як хочете спровадити крєвних або приятелів до Канади, купіть для них у нас як найборше шіфкарту і вони праїдуть на весні акурат як робота отворить ся. На весні дуже повні шіфи і як тепер не купите для них шіфкарту, то они будуть мусіти довго чекати і не праїдуть аж в літі.

Шіфкарта з Кракова до Вінніпегу тепер коштує \$48.40

Так як знаєте ми посиляємо гроші до краю найскорше і найбезпечнійше і так що люде дістануть рівні гроші.

Почта і змінне коштує разом лиш 2 центи від 1 долара.

Люди, котрі не у Вінніпегу можуть до нас прислати гроші або чеки разом з адресом в крає а ми вишлемо і редепє пішлемо.

Ми також продаємо шіфкарти до краю і міняємо гроші. Продаємо марки краєві і канадійські.

Офіс отворений що дня від 9 до 7, а в суботу від 9 райо до 9 вечером.

ALLOWAY & CHAMPION

БАНКЕРИ І КОРАВЕЛЬНІ АГЕНТИ.

C. GENIK, УПРАВИТЕЛЬ ЗАГРАНИЧНОГО ВІДДІЛУ.

667 Main St.

Winnipeg, Man.